

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

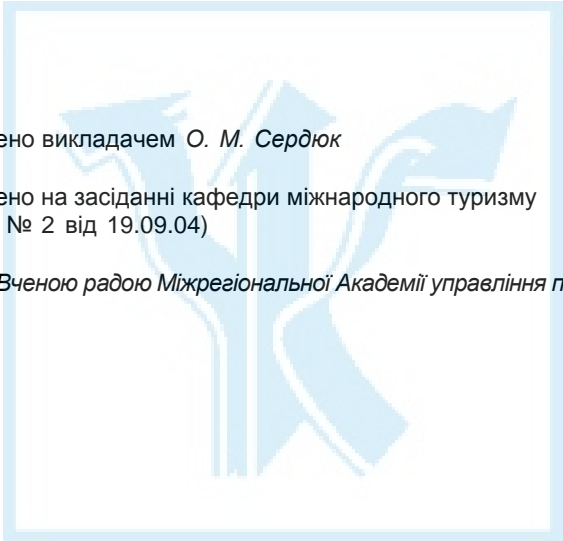
**НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
дисципліни**

“РЕКРЕАЛОГІЯ”

(для бакалаврів)

МАУП

Київ 2005

Підготовлено викладачем *О. М. Сердюк*

Затверджено на засіданні кафедри міжнародного туризму
(протокол № 2 від 19.09.04)

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом

Сердюк О. М. Навчальна програма дисципліни “Рекреалогія” (для бакалаврів). — К.: МАУП, 2005. — 16 с.

Навчальна програма містить пояснювальну записку, навчально-тематичний план, програмний матеріал до вивчення дисципліни “Рекреалогія”, вказівки до виконання контрольної роботи, завдання для контрольних робіт, контрольні питання, а також список рекомендованої літератури.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програму дисципліни “Рекреалогія” розраховано на студентів, які навчаються за спеціальністю “Туризм”.

Метою викладання курсу “Рекреалогія” є формування системи знань з основних концепцій рекреалогії, визначення взаємозв'язку рекреаційної системи з “людяним” змістом, виявлення сучасних проблем у рекреаційній діяльності.

В основу вивчення покладено ідею рекреалогії як однієї зі складових людинознавства.

Основними завданнями, які потрібно вирішити в процесі викладання дисципліни, є створення системи знань про специфіку рекреації та шляхи розвитку рекреаційної діяльності; прищеплення вмінь застосовувати здобуті знання у практичній діяльності спеціалістів у галузі туризму, підвищення загальної культури майбутніх фахівців.

Опанувавши дисципліну студенти мають знати:

- концепції рекреалогії;
- співвідношення рекреації і культури, природи, часу, простору, потреб людини;
- рекреаційні системи як осередки відновлення психофізичних сил людини;
- рекреаційні програми як засоби задоволення рекреаційних потреб людей.

Вивчивши курс, студенти повинні вміти використовувати отримані знання у практичній туристичній діяльності, а саме:

- при розробці нових туристичних маршрутів і турів;
- при створенні індивідуальних оздоровчих програм;
- при роботі в умовах рекреаційної системи.

НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
вивчення дисципліни

“РЕКРЕАЛОГІЯ”

№ пор.	Назва теми
1	Предмет, завдання та основні поняття курсу
2	Загальний огляд концепцій рекреалогії
3	Рекреаційні потреби. Рекреаційний час
4	Рекреаційний простір
5	Рекреаційна діяльність
6	Рекреаційні програми
7	Рекреаційні системи світу
8	Підсистеми рекреаційної системи
9	Рекреаційні системи України

ПРОГРАМНИЙ МАТЕРІАЛ
до вивчення дисципліни

“РЕКРЕАЛОГІЯ”

Тема 1. Предмет, завдання та основні поняття курсу

Предмет і завдання курсу “Рекреалогія”. Формування рекреалогії як науки. Зародження і становлення шкіл рекреалогії в Європі та США. Понятійний апарат рекреалогії. Поняття дозвілля, відпочинку, рекреації, рекреаційних потреб, рекреаційного часу, рекреаційного простору, рекреаційної діяльності, рекреаційної системи.

Література [2; 3; 8; 10; 14; 19; 27; 28; 33; 35; 39; 44]

Тема 2. Загальний огляд концепцій рекреалогії

Теоретичні школи рекреації. Концептуальність поглядів на рекреацію. Напрями філософських поглядів на зміст рекреації. Теорії рекреації. Рекреаційні концепції середнього рівня.

Література [2; 3; 8; 10; 14; 19; 27; 28; 33; 35; 39, 44]

Тема 3. Рекреаційні потреби. Рекреаційний час

Рекреаційні потреби як усвідомлена необхідність у відновленні та розвитку фізичних і духовних сил людини. Критерії віднесення потреб до категорії рекреаційних. Фактори впливу на рекреаційні потреби населення. Ієрархічні рівні рекреаційних потреб. Зв'язки між групами рекреаційних потреб. Попит на рекреаційну діяльність та економічна оцінка рекреаційних потреб. Поняття соціального часу, його форми (робочий і неробочий час). Еволюція концепції вільного часу в ХХ ст. Поняття рекреаційного часу, його властивості. Види та класифікація рекреаційного часу.

Література [28; 29; 33; 40]

Тема 4. Рекреаційний простір

Рекреаційний простір як частина соціального простору. Рівні рекреаційного простору. Елементи діяльності щодо організації рекреаційного часу. Умови організації рекреаційного простору. Мірність рекреаційного простору і параметри, що її характеризують. Співвідношення рекреаційного простору й часу та його прояви. Тематичні парки як рекреаційний простір.

Література [5; 15; 16; 23; 25; 44]

Тема 5. Рекреаційна діяльність

Дуалізм поняття “рекреаційна діяльність”. Рекреаційна діяльність як форма діяльності людини та груп населення. Рекреаційна діяльність як специфічна діяльність суспільства щодо організації умов для задоволення потреб населення у відпочинку. Функції рекреаційної діяльності. Зв'язок функції рекреаційної діяльності з природним середовищем. Специфічні риси рекреаційної діяльності, упорядкованість і періодичність. Цикл як форма організації рекреаційної діяльності. Класифікація рекреаційної діяльності.

Література [1; 3; 6; 14; 15; 17; 18; 21; 22; 26]

Тема 6. Рекреаційні програми

Поняття рекреаційної програми. Функції рекреаційних програм. Типи рекреаційних програм. Методика створення рекреаційних програм. Карти рекреанта. Основні типи рекреантів. Створення рекомендаційних програм. Розробка вибраної програми.

Література [20; 41–43]

Тема 7. Рекреаційні системи світу

Модель рекреаційної системи як основа для формування окремих моделей рекреалогії. Властивості рекреаційних систем. Типологія рекреаційних систем. Часова структура рекреаційної діяльності. Рекреаційні системи щоденних, щотижневих, щорічних циклів. Просторова типологія рекреаційних систем. Функціональна типологія. Приморські рекреаційні системи: французька Рив'єра, курорт Сочі, Балтійські курорти, Акапулько, курорти Варни, Канари. Гірські курортні системи: курорти Австрійських Альп, Красна Поляна, Бакуріані, курорти Андорри. Бальнеологічні курорти: Будапешт, Баден-Баден, Карлові Вари, Кавказькі Мінеральні води, курорти Мертвого моря.

Література [1; 4; 12; 26; 31; 37; 44]

Тема 8. Підсистеми рекреаційної системи

Підсистеми рекреаційних систем. Відпочиваючі як центральна підсистема рекреаційної системи. Типологія відпочиваючих. Загальні риси підсистеми: вибірковість, самоорганізованість, здатність до адаптації. Природні та культурні комплекси як елемент рекреаційної системи. Характеристики та компоненти природних і культурних комплексів. Технічні комплекси як елемент рекреаційних систем. Споруди і пристрої, що використовуються в рекреаційних системах, та їх класифікація. Роль обслуговуючого персоналу в рекреаційній системі. Органи управління як важливий елемент рекреаційної системи. Особливості

стратегії та технології управління рекреаційною системою. Сучасні завдання органів управління.

Література [1; 4; 12; 26; 31; 37; 44]

Тема 9. Рекреаційні системи України

Поняття модельної рекреаційної системи. Функціональні типи модельних рекреаційних систем. Приморські рекреаційні системи України.

Література [7; 9; 11; 24; 31; 32; 36]

ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Відповідно до навчального плану студенти виконують контрольну роботу. Номер варіанта завдання для контрольної роботи студент визначає за останньою цифрою номера своєї залікової книжки. Наприклад, якщо остання цифра номера залікової книжки “3”, то студент вибирає варіант 3.

Для послідовного й чіткого викладу матеріалу слід скласти план роботи.

Під час виконання контрольної роботи необхідно використовувати джерела, наведені в навчальній програмі і рекомендовані на лекціях, а також підручники та нормативні акти, що відповідають темі роботи.

Обсяг контрольної роботи не має перевищувати 20 сторінок формату А4. Контрольна робота повинна містити вступ, основну частину, висновки. Наприкінці роботи необхідно навести список використаної літератури, вказати дату виконання і поставити підпис.

Після перевірки контрольної роботи та одержання позитивної оцінки, студент допускається до екзамену.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

Варіант 1

1. Понятійний апарат рекреалогії. Поняття дозвілля, відпочинку, рекреації, рекреаційних потреб, рекреаційного часу, рекреаційного простору, рекреаційної діяльності, рекреаційної системи.
2. Рекреаційна діяльність як форма діяльності людини та груп населення.
3. Роль обслуговуючого персоналу в рекреаційній системі.

Варіант 2

1. Теоретичні школи рекреації.
2. Рекреаційна діяльність як специфічна діяльність суспільства щодо організації умов для задоволення потреб населення у відпочинку.
3. Підсистеми рекреаційних систем.

Варіант 3

1. Теорії рекреації.
2. Функції рекреаційної діяльності.
3. Бальнеологічні курорти: Будапешт, Баден-Баден, Карлові Вари, Кавказькі Мінеральні води, курорти Мертвого моря.

Варіант 4

1. Критерії віднесення потреб до категорії рекреаційних.
2. Класифікація рекреаційної діяльності.
3. Гірські курортні системи: курорти Австрійських Альп, Красна Поляна, Бакуріані, курорти Андорри.

Варіант 5

1. Фактори впливу на рекреаційні потреби населення.
2. Поняття рекреаційної програми.

3. Приморські рекреаційні системи: французька Рив'єра, курорт Сочі, Балтійські курорти, Акапулько, курорти Варни, Канари.

Варіант 6

1. Ієрархічні рівні рекреаційних потреб.
2. Функції рекреаційних програм.
3. Функціональна типологія рекреаційних систем.

Варіант 7

1. Рекреаційний простір як частина соціального простору.
2. Типи рекреаційних програм.
3. Просторова типологія рекреаційних систем.

Варіант 8

1. Попит на рекреаційну діяльність та економічна оцінка рекреаційних потреб.
2. Методика створення рекреаційних програм.
3. Рекреаційні системи щоденних, щотижневих, щорічних циклів.

Варіант 9

1. Поняття рекреаційного часу, його властивості.
2. Специфічні риси рекреаційної діяльності, упорядкованість і періодичність. Цикл як форма організації рекреаційної діяльності.
3. Типологія рекреаційних систем.

Варіант 10

1. Види і класифікація рекреаційного часу.
2. Критерії віднесення потреб до категорії рекреаційних.
3. Загальні риси підсистеми: вибірковість, самоорганізованість, здатність до адаптації.

КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ

1. Предмет і завдання курсу “Рекреалогія”.
2. Формування рекреалогії як науки. Зародження і становлення шкіл рекреалогії в Європі та США.
3. Понятійний апарат рекреалогії. Поняття дозвілля, відпочинку, рекреації, рекреаційних потреб, рекреаційного часу, рекреаційного простору, рекреаційної діяльності, рекреаційної системи.
4. Теоретичні школи рекреації.
5. Концептуальність поглядів на рекреацію.
6. Напрями філософських поглядів на зміст рекреації.
7. Теорії рекреації.
8. Рекреаційні концепції середнього рівня.
9. Рекреаційні потреби як усвідомлена необхідність у відновленні та розвитку фізичних і духовних сил людини.
10. Критерії віднесення потреб до категорії рекреаційних.
11. Фактори впливу на рекреаційні потреби населення.
12. Ієрархічні рівні рекреаційних потреб.
13. Зв'язки між групами рекреаційних потреб.
14. Попит на рекреаційну діяльність та економічна оцінка рекреаційних потреб.
15. Поняття соціального часу, його форми (робочий і неробочий час).
16. Еволюція концепції вільного часу в ХХ ст.
17. Поняття рекреаційного часу, його властивості.
18. Види та класифікація рекреаційного часу.
19. Рекреаційний простір як частина соціального простору.
20. Рівні рекреаційного простору.
21. Елементи діяльності щодо організації рекреаційного часу.
22. Умови організації рекреаційного простору.
23. Мірність рекреаційного простору та параметри, що її характеризують.
24. Співвідношення рекреаційного простору й часу та його прояви.
25. Тематичні парки як рекреаційний простір.
26. Дуалізм поняття “рекреаційна діяльність”.

27. Рекреаційна діяльність як форма діяльності людини та груп населення.
28. Рекреаційна діяльність як специфічна діяльність суспільства щодо організації умов для задоволення потреб населення у відпочинку.
29. Функції рекреаційної діяльності.
30. Зв'язок функції рекреаційної діяльності з природним середовищем.
31. Специфічні риси рекреаційної діяльності, упорядкованість і періодичність. Цикл як форма організації рекреаційної діяльності.
32. Класифікація рекреаційної діяльності.
33. Поняття рекреаційної програми.
34. Функції рекреаційних програм.
35. Типи рекреаційних програм.
36. Методика створення рекреаційних програм.
37. Карти рекреанта. Основні типи рекреантів.
38. Створення рекомендаційних програм. Розробка вибраної програми.
39. Модель рекреаційної системи як основа для формування окремих моделей рекреології.
40. Властивості рекреаційних систем.
41. Типологія рекреаційних систем.
42. Часова структура рекреаційної діяльності.
43. Рекреаційні системи щоденних, щотижневих, щорічних циклів.
44. Просторова типологія рекреаційних систем.
45. Функціональна типологія.
46. Приморські рекреаційні системи: французька Рив'єра, курорт Сочі, Балтійські курорти, Акапулько, курорти Варни, Канари.
47. Гірські курортні системи: курорти Австрійських Альп, Красна Поляна, Бакуріані, курорти Андорри.
48. Бальнеологічні курорти: Будапешт, Баден-Баден, Карлові Вари, Кавказькі Мінеральні води, курорти Мертвого моря.
49. Підсистеми рекреаційних систем.

50. Відпочиваючі як центральна підсистема рекреаційної системи.
51. Типологія відпочиваючих.
52. Загальні риси підсистеми: вибірковість, самоорганізованість, здатність до адаптації.
53. Природні та культурні комплекси як елемент рекреаційної системи. Характеристики та компоненти природних і культурних комплексів.
54. Технічні комплекси як елемент рекреаційних систем.
55. Споруди та пристрої, що використовуються в рекреаційних системах, та їх класифікація.
56. Роль обслуговуючого персоналу в рекреаційній системі.
57. Органи управління як важливий елемент рекреаційної системи.
58. Особливості стратегії та технології управління рекреаційною системою.
59. Сучасні завдання органів управління.
60. Поняття модельної рекреаційної системи.
61. Функціональні типи модельних рекреаційних систем.
62. Приморські рекреаційні системи України.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Азар В. А. Экономика и организация туризма. — М.: Экономика, 1972. — 212 с.
2. Баранов А. В. Социологические основы рекреологии // Тезорет. пробл. рекреационной географии. — М.: ИГАН СССР, ИПК РТЭО, 1989. — С. 24–34.
3. Бейдик О. О. Словник-довідник з географії туризму, рекреології та рекреаційної географії. — К.: Палітра, 1998. — 130 с.
4. Веденин Ю. А. Динамика территориальных рекреационных систем. — М.: Наука, 1982. — 212 с.
5. Веденин Ю. А., Мирошниченко К. П. Оценка природных условий для организации отдыха // Изв. АН СССР. — Сер. география. — 1969. — № 4.

6. *Гезгала Я.* Туризм в народном хозяйстве. — М.: Прогресс, 1974. — С. 14–17.
7. *География* рекреационных систем СССР / Под ред. В. С. Преображенского, В. М. Кривошеева. — М.: Наука, 1980. — С. 7–39.
8. *Географічна* енциклопедія України: В 3 т. — К.: Укр. енцикл., 1989–1990.
9. *Градостроительные* основы курортно-рекреационных районов СССР / В. Я. Городской, Т. Ф. Панченко, А. А. Мазуркевич и др. — М.: Стройиздат, 1990. — С. 10–61.
10. *Залесская Л.* Курс ландшафтной архитектуры. — М.: Стройиздат, 1964. — 204 с.
11. *Здравницы* профсоюзов Украины: Справочник. — К.: Тамед, 1997. — 301 с.
12. *Зорин И. В.* Социально-экономическая программа долгосрочного развития рекреационных систем // Соц.-географические пробл. повышения эффективности туристско-экскурсионного обслуж. — Минск: БГУ, 1978. — С. 143–152.
13. *Зорин И. В., Вендина О. И.* Моделирование циклов рекреационных занятий // Соц.-географические пробл. повышения эффективности туристско-экскурсионного обслуж. — Минск: БГУ, 1978. — С. 38–45.
14. *Зорин И. В., Кривошеев В. М.* Население и рекреация // Окружающая среда и население. — М.: Статистика, 1981. — Вып. 35. — С. 60–71.
15. *Кавалаяускас В. П.* Проблемы территориальной организации рекреационной деятельности // Теорет. пробл. рекреационной географии. — М.: ИГАН СССР, ИПК РТЭО ВЦСПС, 1989. — С. 68–80.
16. *Казанская Н. С., Лапина В. В., Марфенин Н. Н.* Научно-географические основы планирования и организации территорий массового стационарного туризма // Вопр. географии. — М.: Наука, 1988. — С. 9–32.
17. *Котляров Е. А.* География отдыха и туризма. — М.: Мысль, 1978. — С. 79–101.
18. *Крачило Н. Н.* География туризма. — К.: Выща шк., 1987. — 208 с.

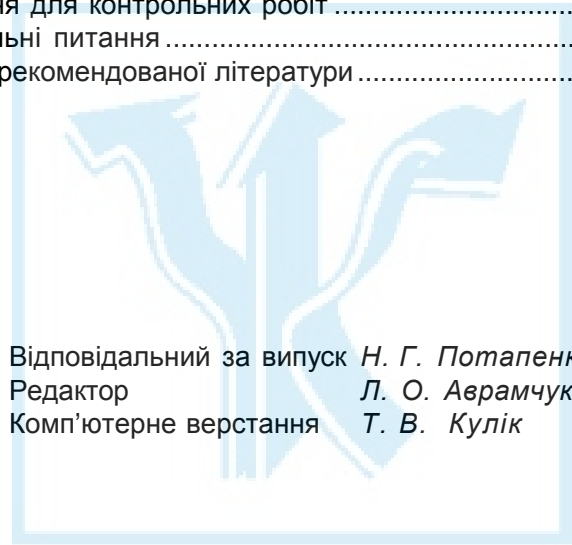
19. *Кривошеев В. М., Зорин И. В.* Население и рекреация // Окружающая среда и народонаселение. — М.: Финансы и статистика, 1981. — С. 60–67.
20. *Культурно-досуговая деятельность: Учебник / Под ред. В. Жаркова.* — М.: МГУК, 1998. — 372 с.
21. *Курорты: Энцикл. слов.* — М.: Сов. энцикл., 1983. — 430 с.
22. *Лемешев М. Я., Щербина О. А.* Оптимизация рекреационной деятельности. — М.: Экономика, 1986. — 160 с.
23. *Лобанов Ю. Н.* Отдых и архитектура: будущее и настоящее. — Л.: Стройиздат, 1982. — 200 с.
24. *Мацола В. І.* Рекреаційно-туристичний комплекс України. — Львів: Ін-т регіональних дослідж., 1997. — 169 с.
25. *Мелик-Пашаев А. И., Марьяхина И. С.* Принципы территориальной планировочной организации рекреационных территорий // Градостроительство. Теория и практика курортно-рекреационного строительства. — К.: Будівельник, 1980. — С. 69–75.
26. *Мироненко Н. С., Твердохлебов И. Г.* Рекреационная география. — М.: МГУ, 1981. — С. 173–196.
27. *Моль А.* Социодинамика культуры. — М.: Прогресс, 1973. — С. 117–211.
28. *Орлов А. С.* Курортная зона: Социол. анализ. — М.: Наука, 1990. — 138 с.
29. *Орлов А. С.* Труд и рекреация // Социол. исслед. — 1991. — № 10.
30. *Панченко Т. Ф.* Проектирование курортов и зон отдыха. — К.: Будівельник, 1983. — С. 8–11.
31. *Панченко Т. Ф.* Планировочные аспекты формирования курортно-рекреационных систем // Градостроительство. — К.: Будівельник, 1978. — Вып. 24. — С. 32–37.
32. *Полторанов В. В., Слуцкий С. Я.* Здравницы профсоюзов СССР: Курорты, санатории, пансионаты, дома отдыха. — М.: Профиздат, 1986. — 715 с.
33. *Преображенский В. С., Веденин Ю. А.* Экология человека и организация рекреационной деятельности // Пробл. экологии человека. — М.: Наука, 1986. — С. 16–22.

34. *Преображенский В. С., Веденин Ю. А.* География и отдых. — М.: Знание, 1971. — 47 с.
35. *Преображенский В. С., Веденин Ю. А.* Рекреалогия как одно из направлений экологии человека // Вестн. АМН СССР. — М.: Медицина, 1989. — С. 32–43.
36. *Рекреационное использование территорий и охрана лесов / В. Б. Нефедова, Е. Д. Смирнова, В. П. Чижова, Л. Г. Швидченко.* — М.: Лесная промышленность, 1980. — 128 с.
37. *Рекреационные системы / Под ред. Н. С. Мироненко, М. М. Бочарова.* — М.: МГУ, 1986. — 156 с.
38. *Руденко В. П.* География природно-ресурсного потенциала Украины. — Львів: Світ, 1993. — 240 с.
39. *Саймондс Дж.* Ландшафт и архитектура. — М.: Изд-во лит. по стр-ву, 1964. — 294 с.
40. *Свободное время и культура досуга.* — Л.: Лениздат, 1977. — 83 с.
41. *Соколов Э. В.* Свободное время и культура досуга. — Л.: Лениздат, 1977. — 207 с.
42. *Справочник по курортологии и курортотерапии / Под ред. проф. Ю. Э. Дашелова.* — М.: Медицина, 1973. — 648 с.
43. *Стрельцов Ю. А.* Общение в сфере свободного времени: Учеб. пособие. — М.: МГИК, 1991. — 116 с.
44. *Теория рекреалогии и рекреационной географии / Под ред. В. С. Преображенского, Ю. А. Веденина, И. В. Зорина.* — М.: ИГ АН СССР, 192. — 179 с.

МАУП

ЗМІСТ

Пояснювальна записка	3
Навчально-тематичний план вивчення дисципліни “Рекреалогія”	4
Програмний матеріал до вивчення дисципліни “Рекреалогія”	4
Вказівки до виконання контрольної роботи	7
Завдання для контрольних робіт	8
Контрольні питання	10
Список рекомендованої літератури	12

Відповідальний за випуск *Н. Г. Потапенко*
Редактор *Л. О. Аврамчук*
Комп'ютерне верстання *Т. В. Кулік*

МАУП
Зам. № ВКЦ-2192

Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП)
03039 Київ-39, вул. Фрометівська, 2, МАУП